

WMO sajtóközlemény

A WMO éves állásfoglalása megerősíti, hogy a 2011-es év a 11. legmelegebb év a feljegyzések kezdete óta.

Az előzetes értékelés alapján a 2001-2010-es időszakban felgyorsult az éghajlatváltozás.

GENF, 2012. március 23. (WMO) – A Meteorológiai Világszervezet az éghajlat globális helyzetéről kiadott éves állásfoglalásában kijelenti, hogy 2011 a 11. legmelegebb év volt a feljegyzések kezdete óta (1850). Ezzel alátámasztást nyertek azok az előzetes következtetések, melyek szerint a 2011-es év a legmelegebb olyan év volt, melyben hűtő hatású La Niña esemény zajlott. A globális átlaghőmérsékletek 2011-ben hozzávetőleg 0,40°C-kal az 1961-1990-es, 14°C-os éves átlag felett alakultak.

A csapadék szélsőségek – melyek közül sok az elmúlt 60 év egyik legerősebb La Niña eseményével áll összefüggésben – hatása jelentős volt szerte a világon. Minden kontinensen kiterjedt áradásokat jegyeztek, ugyanakkor aszály sújtotta Kelet-Afrika és Észak-Amerika területeit. Az Északi-sarki jégtakaró kiterjedése közel rekord alacsony szintre esett. A globális trópusi ciklon aktivitás átlag alatt alakult, azonban az Egyesült Államok az ideit a térségben előfordult egyik legpusztítóbb tornádószezonként tartja számon.

A 2011-re vonatkozó éves állásfoglalás a meteorológiai világnapon, március 23-án került a nyilvánosság elé. Emellett a WMO közzétette a hamarosan megjelenő évtizedes globális éghajlati összefoglaló kiadványának egyes előzetes megállapításait is. Ebben rámutat arra, hogy a 2001-2010-es időszakban felgyorsult az éghajlatváltozás, a 2011-el zárult dekád a legmelegebb évtized volt minden kontinensen a feljegyzések kezdete óta.

1971 óta a növekedés üteme „számottevő” az előzetes becslések szerint. Az olyan légköri és óceáni jelenségek, mint a La Niña, néhány évben átmenetileg hűtő hatást fejtettek ki, azonban a melegedő tendenciát nem tudták visszavetni.

Az évtized folyamán az „arktikus jégtakaró kiterjedésének folyamatos és drámai csökkenése” volt az egyik legszembetűnőbb jele az éghajlat változó állapotának az előzetes megállapítások szerint.

Globális átlagban 1901 óta ez volt a második legcsapadékosabb év, és az áradás volt a leggyakrabban jelentett szélsőséges esemény a tanulmány szerint.

Az évtizedről szóló beszámoló teljes tartalma az idei év egy későbbi időpontjában kerül a nyilvánosság elé a nemzeti meteorológiai és hidrológiai szolgálatok, illetve további együttműködő kutatóintézetek adataiból készült további elemzésekkel kibővítvé. Az évtizedes összegzés célja, hogy elősegítse és növelje a hosszabb távra szóló gondolkodásmód fontosságának, illetve éghajlatunk változó mivoltjának megértését, valamint hogy kiegészítést nyújtson a WMO éves állásfoglalásához.

„A 2011-es értékelés megerősíti a korábbi WMO jelentések eredményeit, hogy az éghajlatváltozás most történik és nem valami távoli jövőbeni fenyegetés. A bolygó melegszik az emberi tevékenység miatt, ez pedig nagy horderejű és várhatóan visszafordíthatatlan hatásokat eredményez Földünkön, a légkörben és az óceánokban”, mondta Michel Jarraud, a WMO főtitkára.

Kiemelt paraméterek a 2001-2010-es időszakból

Hőmérsékletek:

A 2001-2010-es időszak a feljegyzések kezdete óta, 1850 óta a legmelegebb évtized, a globális szárazföldi és tengerfelszíni hőmérsékletek hozzávetőleg $0,46^{\circ}\text{C}$ -kal voltak magasabbak a sokéves, $14,0^{\circ}\text{C}$ -os átlagnál (1961-1990). A valaha volt legmelegebb tíz évből kilenc ebben az évtizedben szerepelt. A feljegyzések szerinti legmelegebb év 2010 volt, melyet szorosan követ a 2005-ös év, a középhőmérséklet ekkor $0,53^{\circ}\text{C}$ -kal a sokéves átlag felett alakult. Ez volt a valaha feljegyzett legmelegebb évtized a globális szárazföldi felszínre, tengerfelszínre és minden kontinensre vonatkozóan.

Kanada, Alaszka, Grönland, Ázsia és Észak-Afrika legtöbb részén az évtizedben mért hőmérsékletek $1-3^{\circ}\text{C}$ -kal magasabbak voltak az 1961-1990-es átlagnál.

Az értékelésben résztvevő országok közel 90%-a a legmelegebb évtizedét jegyezte.

A globális hőmérséklet-emelkedés mértéke „számottevő” volt az elmúlt négy évtizedben az előzetes összegzés alapján. A becslések szerint a globális hőmérséklet 1971 óta átlagosan $0,166^{\circ}\text{C}$ -kal emelkedett évtizedenként. Összehasonlításképpen: az 1881-2010-es időszakra számított átlagos hőmérséklet-emelkedés $0,06^{\circ}\text{C}$ évtizedenként. (Lásd: 1-3. ábrák)

Csapadék

A szárazföldek feletti globális csapadék (eső, hó stb.) a 2001-2010-es időszakban a második legnagyobb volt átlagosan az 1951-60-as időszak után, 1901 óta. A globális átlagon belül nagy regionális és éves különbségek léptek fel. Az északi félgömb nagy részén az átlagnál csapadékosabb viszonyokat mértek az évtized alatt, különösen az Amerikai Egyesült Államok keleti részén, Kanada északi és keleti területein, valamint Európa és Közép-Ázsia számos térségében. Dél-Amerikában, többek között Kolumbiában, Brazília északi és keleti területének egyes részein, Uruguay-ban és Argentína északkeleti térségében az átlagnál nedvesebb körülményeket tapasztaltak, és ez jellemezte Dél-Afrika legnagyobb részét, Indonéziát és Észak-Ausztráliát is. Ezzel szemben, más régiókban normál alatti csapadékot tapasztaltak. A leginkább érintett területek az Egyesült Államok nyugati része, Kanada délnyugati területei, Dél- és Nyugat-Európa, valamint Dél-Ázsia legnagyobb része, Közép-Afrika, Dél-Amerika középső vidéke, továbbá Kelet- és Délkelet-Ausztrália voltak. (Lásd: 4. és 5. ábra)

Szélsőséges események

Számos időjárási és éghajlati szélsőség érintette szinte minden részét a bolygónak, felléptek árvizek, aszályok, ciklonok, hőhullámok és hideghullámok. Két rendkívüli hőhullám sújtotta Európát és Oroszországot, 2003 és 2010 nyarán, amiknek katasztrofális hatásai voltak, ezek halálát és elhúzódó bozóttüzeket okoztak. Az áradás volt a legtöbbször jelentett rendkívüli esemény az évtizedben, a világ számos részén kellett áradásokkal küzdeni. Történelmi kiterjedésű és lefolyású áradás sújtotta Kelet-Európát 2001-ben és 2005-ben, Afrikát 2008-ban, Ázsiát (különösen Pakisztánt) 2010-ben, Indiát 2005-ben és Ausztráliát 2010-ben.

Sok ország számolt be szélsőségesen száraz körülményekről, köztük Ausztrália, Kelet-Afrika, Amazónia és az Egyesült Államok nyugati része. Az emberi életkörülményekre gyakorolt hatások jelentősek voltak Kelet-Afrikában az évtized első felében, széleskörű élelmiszerhiánnyal és az állatállomány nagyszámú pusztulásával jártak. A 102 országból 48 (47 százalék) számolt be arról, hogy a valaha mért legmagasabb hőmérsékletet eddig a 2001-2010-es időszakban jegyezték fel, míg 20 százalék arról, hogy az 1991-2000-es időszakban és körülbelül

10 százalék arról, hogy a korábbi évtizedekben. Ebben az évtizedben láthattuk a trópusi ciklonok eddigi legmagasabb szintű aktivitását az Észak-atlanti-medencében. 2005-ben, az 5-ös erősségű Katrina hurrikán okozta a legtöbb anyagi kárt az Egyesült Államokban, és több mint 1 800 emberéletet követelt. 2008-ban, a Nargis trópusi ciklon volt a legsúlyosabb természeti katasztrófa Mianmar-ban és egyben a világon a legtöbb áldozatot követelő trópusi ciklon az évtizedben, több mint 70 000 ember halálát okozta. (Lásd: 6. és 7. ábra)

Tengerjég

Az arktikus tengerjég csökkenése az 1960-as évek óta megfigyelhető, és folytatódott a 2001-2010-es időszakban is. 2007 szeptemberében, az olvadási időszakban történelmi mélypontot ért el az északi-sarkvidéki tengerjég. Az arktikus tengerjég kiterjedése 2011-ben is jóval átlag alatt alakult. A szezonális minimum, melyet szeptember 9-én ért el a jégtakaró, 4,33 millió négyzetkilométer volt (35%-kal kevesebb az 1979-2000-es átlagnál) az Egyesült Államok Nemzeti Hó és Jég Adatközpontja szerint. Ez a második legalacsonyabb szezonális minimum a mérések kezdete óta, 0,16 millió négyzetkilométerrel haladta meg a 2007-es legalacsonyabb rekordot. A tengeri jég térfogata még ennél is nagyobb mértékben múlta alul az átlagot, 4200 köbkilométeres, új rekord értékre becsülték, ami alacsonyabb, mint a 2010-es 4580 köbkilométeres korábbi rekord. A műholdas mérések alapján kimutatható a tengeri jég évről évre történő fluktuációja 1972 óta. Tudományos mérések szerint, mind az arktikus tengeri jég vastagság, mind a kiterjedése jelentős csökkenést mutat az elmúlt 35 évben. Az elmúlt évekre az északi-sarkvidéki jégtakaró még drámaibb fogyását jelezi a mérések. Az elmúlt évtized legutóbbi hat évében (2005-2010) regisztrálták a legalacsonyabb öt, szeptemberi jégkiterjedést, melyek közül 2007-ben 4,28 millió négyzetkilométerrel megdőlt a legalacsonyabb rekord, ez az érték 39%-kal kevesebb az 1979-2000-es referencia időszak átlagánál.

Megjegyzések

A 2012-es Meteorológiai Világnap témája „*A jövőnk erőforrásai az időjárás, az éghajlat és a víz*”. Az eseményről és a tevékenységről részletes információ az alábbi oldalon található: http://www.wmo.int/worldmetday/index_en.html

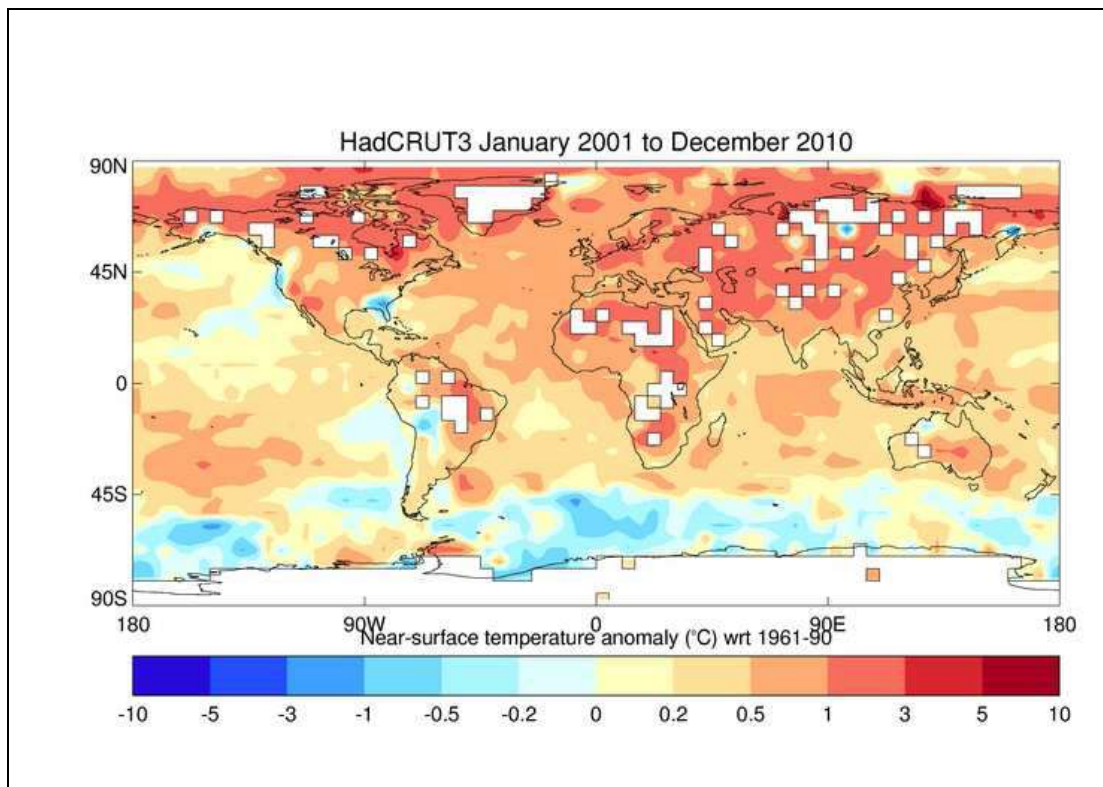
A WMO állásfoglalása a globális éghajlat 2011-es állapotáról olvasható az alábbi angol nyelvű dokumentumban: http://www.wmo.int/pages/prog/wcp/wcdmp/documents/1085_en.pdf

A Meteorológiai Világszervezet az Egyesült Nemzetek hiteles hangja az időjárás, az éghajlat és a víz témakörében.

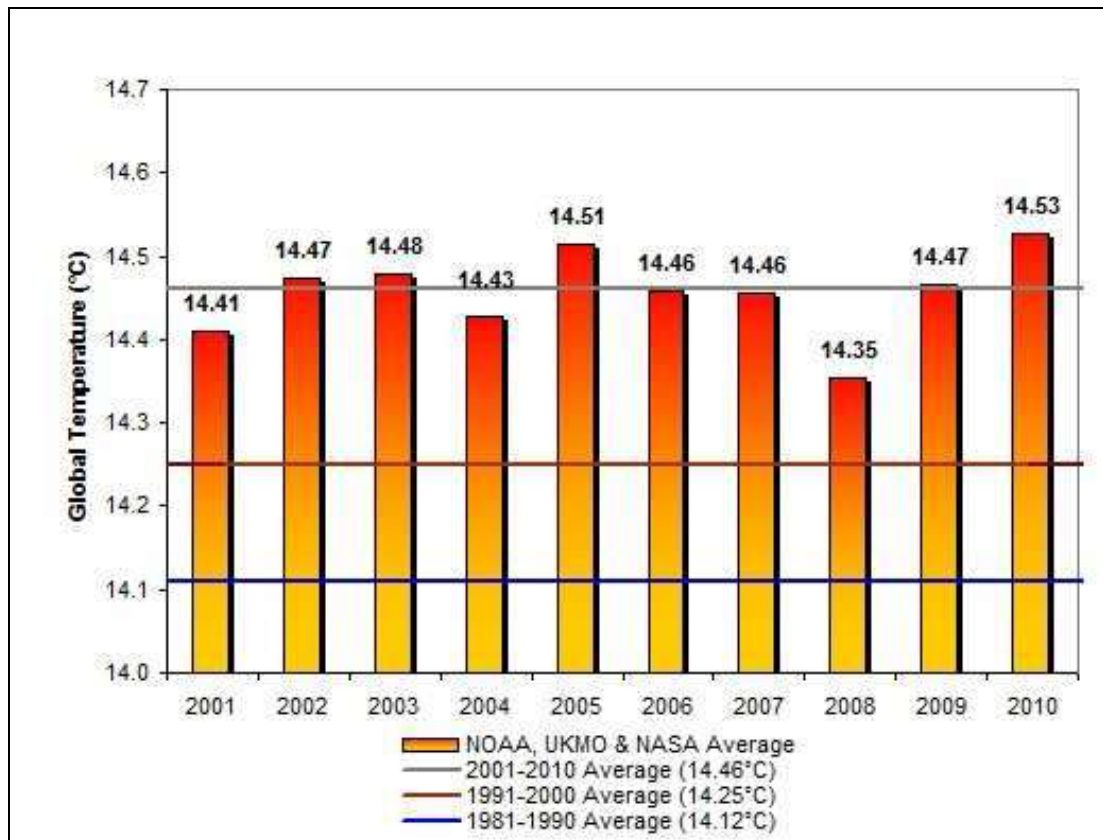
További információk:

Clare Nullis sajtófőnök
tel.: +(41 22) 730 8478; (41-79) 7091397 (mobil)
e-mail: [cnullis\(at\)wmo.int](mailto:cnullis(at)wmo.int)

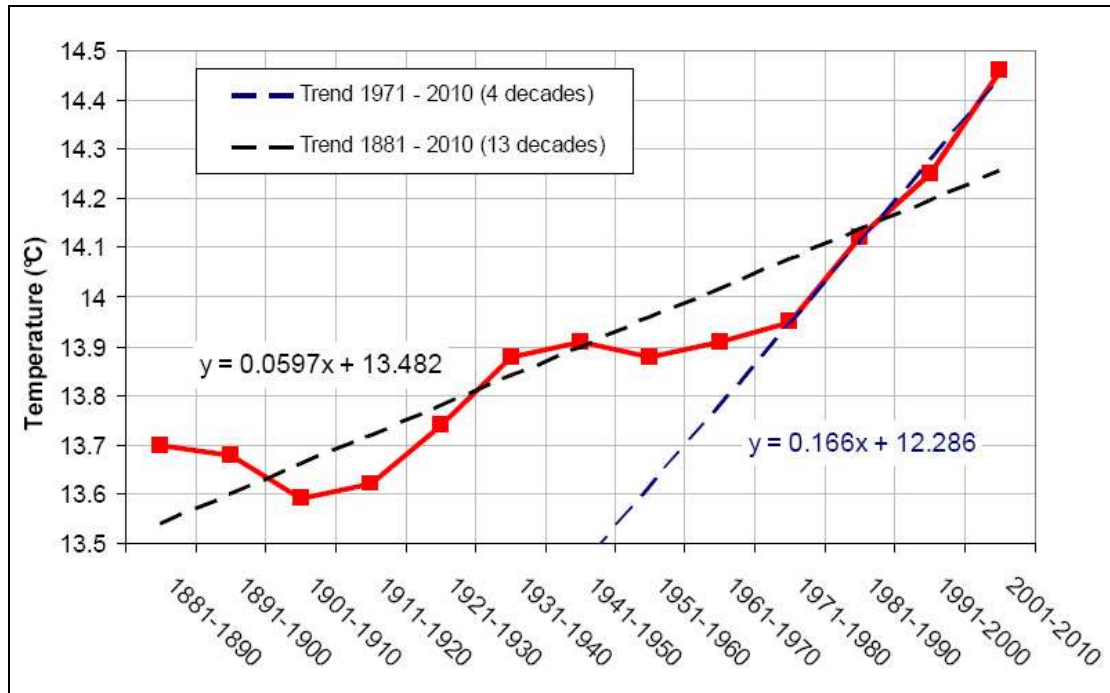
Ábrák

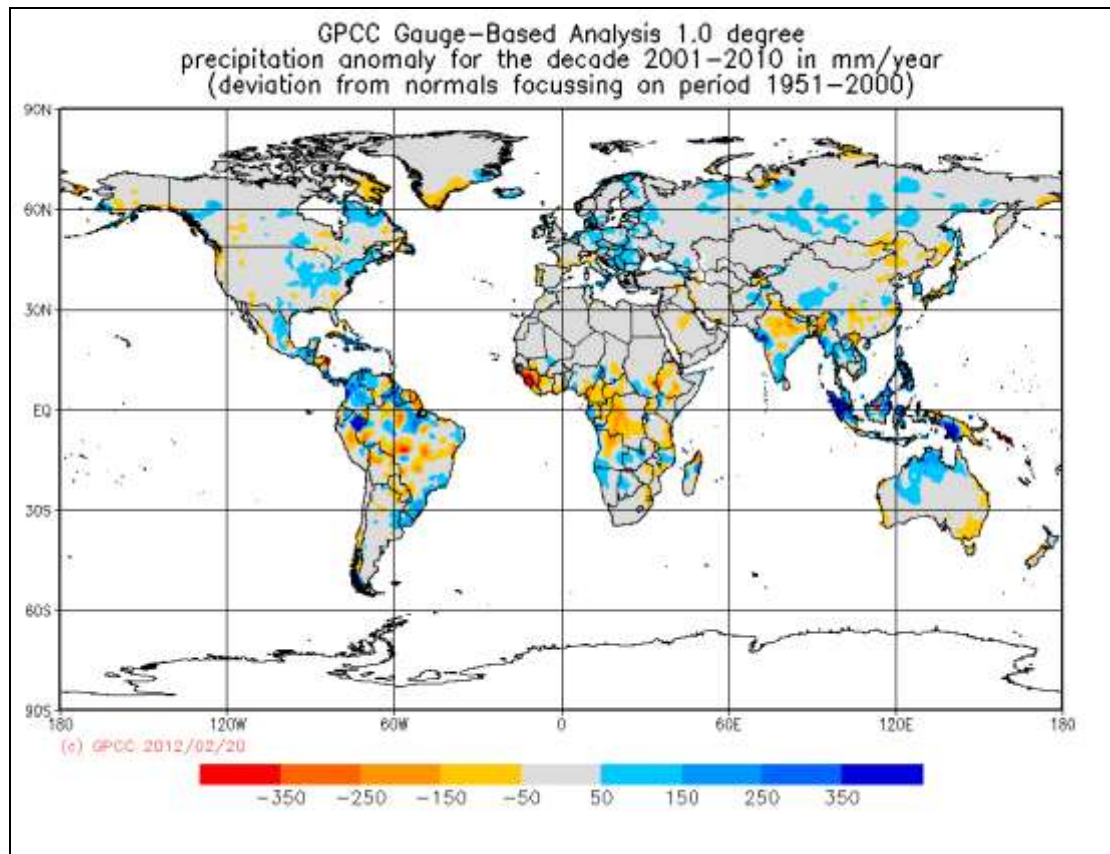
1. ábra: A globális évtizedes hőmérséklet eltérése az 1961-1990-es sokéves átlagtól

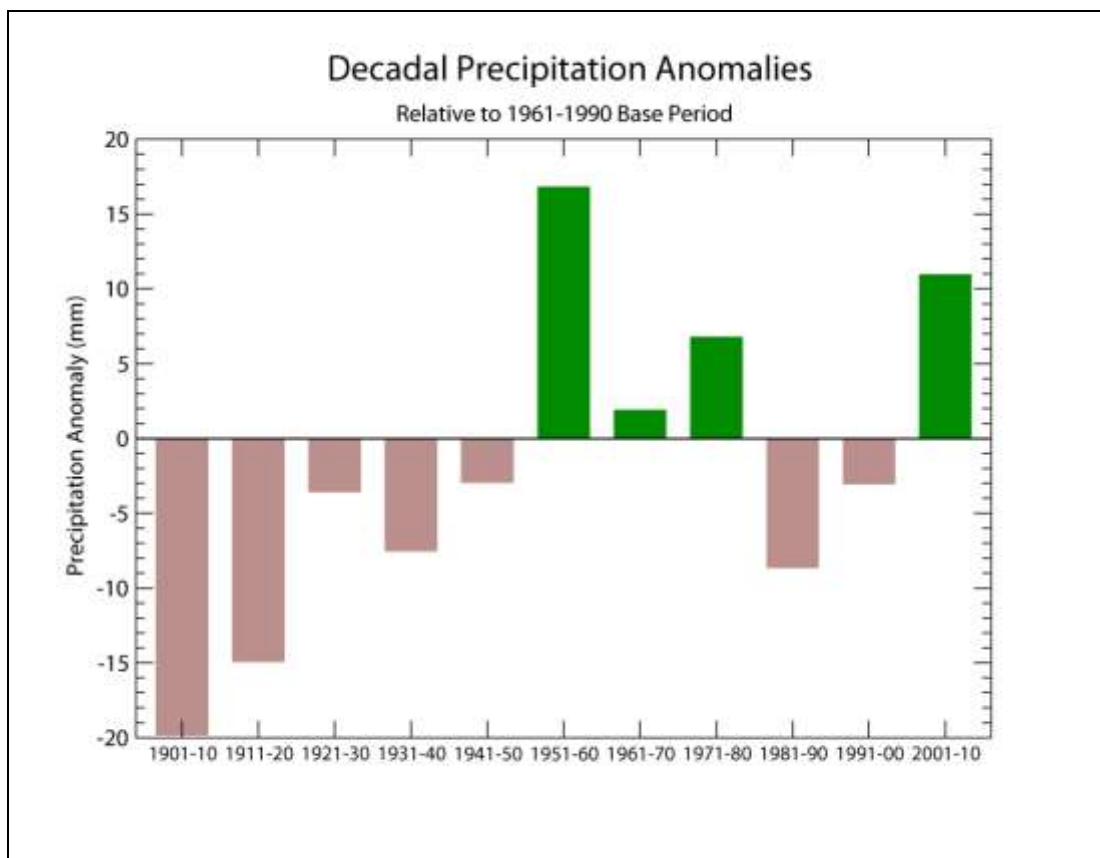
2. ábra: A szárazföldi és tengerfelszíni hőmérséklet átlagos globális évi értékei 2001-2010 között. A vízszintes vonalak az elmúlt három évtized átlagát jelzik.

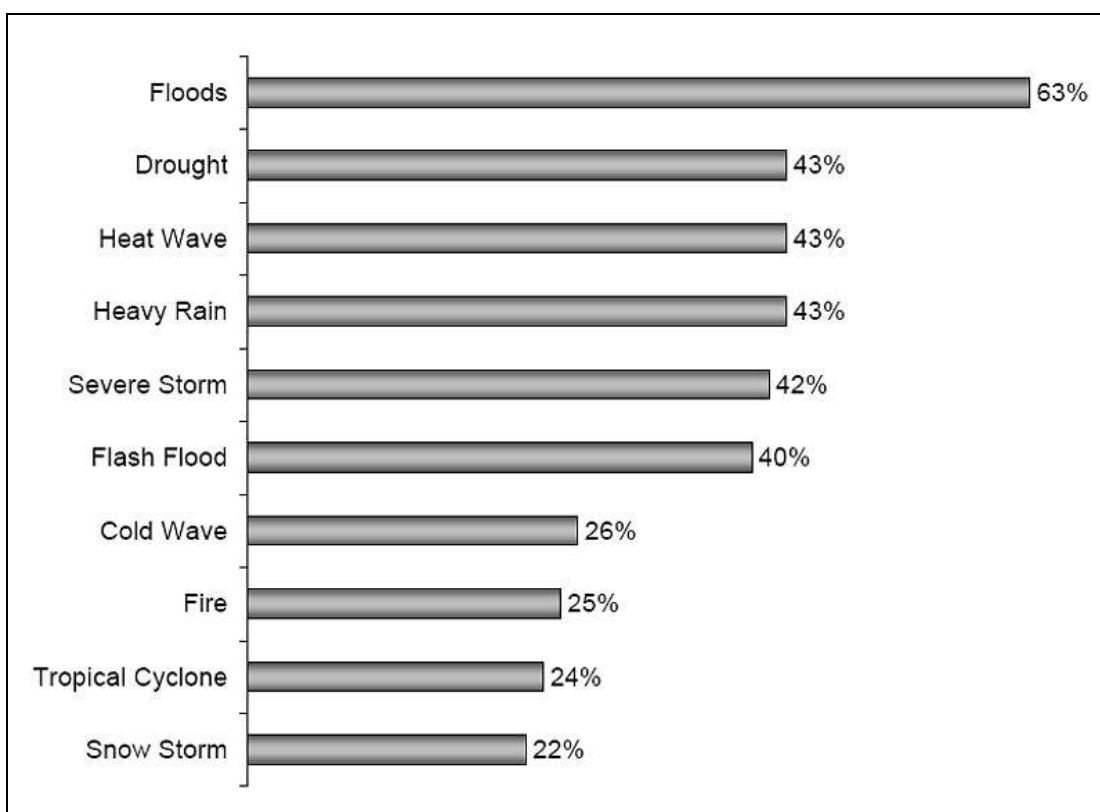
3. ábra: Hőmérsékleti trendek

4. ábra: Átlagos csapadék többlet/hiány (kék/piros) a 2001-2010-es időszakban

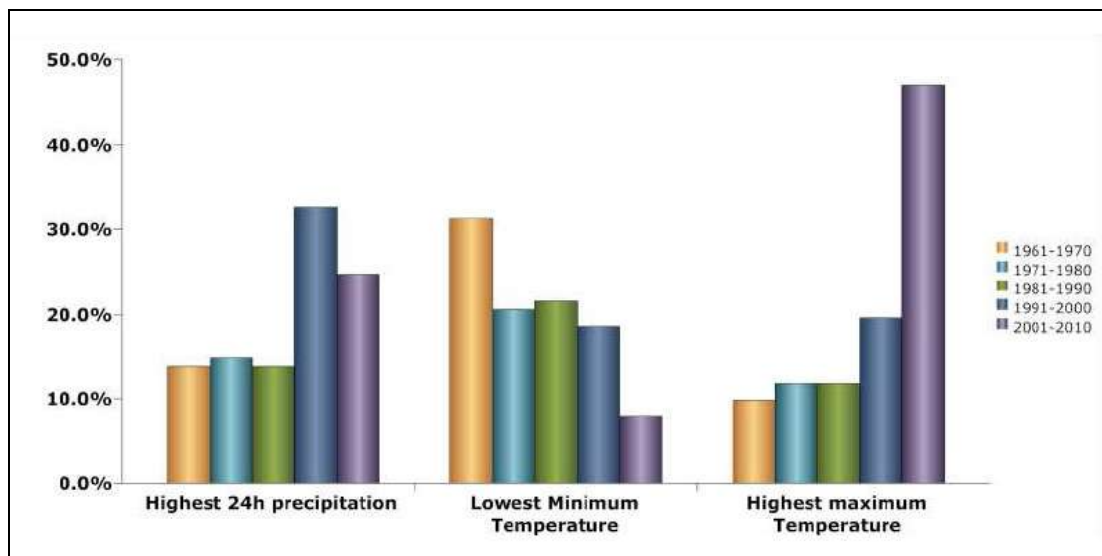

5. ábra: Évtizedes csapadék anomáliák

6. ábra: A 2001-2010-es időszakban megfigyelt szélsőséges események: az egyes éghajlati extrémek azt jelzik, hány országból jelentették az adott eseményt a felmérésben résztvevő összes ország százalékában.

7. ábra: A 2001-2010-es időszakban megfigyelt szélsőséges események: abszolút országos maximum és minimum hőmérsékletek, illetve a legmagasabb 24 órás csapadékmennyiségek az előfordulás százalékában az elmúlt öt évtizedben. A statisztikák az 1961-től máig tartó időszak alapján készültek.